

Секція 14. МЕНЕДЖМЕНТ І ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС

Н.Ю. Балацька, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ТА АГРОТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

На сьогодні, по всьому світу активно розвиваються безліч різних видів туризму, перспективними з яких є гірськолижний, водний, зелений та агротуризм. Необхідно зазначити, що сільський зелений туризм та агротуризм – це дещо різні поняття. Так, на думку М. Рутинського і Ю. Зінька, поняття «сільський зелений туризм» за змістом значно ширше порівняно з поняттям «агротуризм». Агротуризм – форма сільського туризму, оскільки він має тісний зв'язок саме із сільським фермерським господарством, де відпочинок пов'язаний з активним залученням його учасників до традиційних форм господарювання на селі (збір фруктів та овочів, догляд за худобою тощо). Сільський зелений туризм – це проведення вільного часу в сільській місцевості, якій характерні мальовничий ландшафт, сільський побут, відповідна забудова тощо. Зеленим сільський туризм називається тому, що додаткові туристичні послуги, у вигляді пішохідних і кінних прогулянок, спортивних та оздоровчих подорожей полювання, рибальство, надаються у сільській місцевості серед живої зеленої природи.

Україна як європейська держава, що має багатий сировинний потенціал, родючу землю, живописну природу, сприятливі кліматичні умови, невичерпні туристські ресурси, має всі можливості для розвитку нових сучасних та актуальних видів туризму. Але, незважаючи на це багато українців, вважають за краще відпочивати за кордоном і не мають уявлення про те, що не менше задоволення можна отримати на своїй рідній Батьківщині. Причому мова йде не тільки о красі рідної природи або лікувально-оздоровчих курортах, але і про унікальні можливості для сільського зеленого туризму, агротуризму та багатьох інших видів туризму. Але на жаль, знання співгромадян про туристські можливості України обмежуються, переважно, уявленнями про Чорноморське узбережжя Одещини, гірськолижного курорту Карпат і будинках відпочинку в межах області, в якій вони живуть.

Так, за роки незалежності України Харківській області так і не вдалося завоювати статус туристичного регіону. Проте, Харківська область має великий потенціал стати центром туризму, зокрема,

зеленого туризму і агросадиб, оскільки регіон багатий на унікальні природні й рекреаційні ресурси та сільську екзотику, які приваблюють не тільки українців, а й іноземних гостей.

Оскільки сьогодення вимагає нових поглядів та підходів до туристичної індустрії, тому останнім часом, деякі туристичні фірми активніше почали проявляти інтерес до внутрішнього та в'їзного туризму, що дає підставу для розвитку та зміцненню економіки регіону, вихованню любові до свого краю, а також, що є досить важливим, залучення іноземних туристів та інвестицій.

Аналіз туристичного ринку в дослідженому регіоні виявив, що на сьогоднішній день в Харківській області налічується близько двох десятків агросадиб, які, в середньому, можуть розмістити до 20 осіб та баз відпочинку, що спеціалізуються на послугах зеленого туризму, з середньою місткістю до 50 осіб. Але цього не достатньо, виходячи з того, що потенційних споживачів тільки в Харківському регіоні більше 1 млн осіб, а ще й бажаючі відпочити з прилеглих областей та іноземні туристи. Тому вищезазначені засоби розміщення не в змозі задовольнити існуючий попит на даний туристичний продукт.

Отже, результати аналізу показали, що сільський зелений туризм й агротуризм в Харківському регіоні тільки зароджуються та є досить перспективними.

Важливо зазначити, що на даному етапі досить важко знайти цікаві пропозиції, оскільки, не всі туристи, що обирають ці види відпочинку мають чітке уявлення про них та розуміють їх суть. Зокрема, головною умовою агротуризму є розміщення туристів в сільській місцевості, далеко від промислової та багатоповерхової забудови, де власник закладу занурює гостя в сільськогосподарську реальність, у якій потрібно працювати, ще й оплачувати проживання та продукти. Тому більш популярними, все ж таки, залишаються такі напрями агротуризму як сільський, гастрономічний (ознайомчий тур до місцевості, де вирощують та виробляють продукти) тощо.

Важливість розвитку внутрішнього зеленого та агротуризму в Харківській області є очевидним. По-перше, популяризація сільської місцевості та сільськогосподарської праці; по-друге, привернення уваги до регіону населення України та іноземних туристів із залученням додаткових коштів у розвиток сільської місцевості; втретє, вихід на світовий ринок та зміцнення ринкової економіки.

Таким чином, з метою розвитку туристського ринку Харківського регіону, пріоритетним завданням є створення привабливого внутрішнього туристського продукту, зокрема сільського зеленого туризму та агротуризму, насиченого різноманітними основними і додатковими послугами.